

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING till
Landstinget med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om kom-
munalskatt för bostadsinkomst i vissa fall.

Genom landskapslagen om kommunalskatt för bostadsinkomst i vissa fall (2/74), vilken lag tillämpades första gången vid 1973 års beskattning, förverkligades reformen av beskattningen av bostadsförmån. Enligt tidigare gällande stadganden betraktades som skattepliktiga inkomster den förmån, uppskattad i penningar, som skattskyldig åtnjutit i form av egen eller fri bostad, vilken använts för hans eget eller hans familjs behov. I samband med reformen upphörde man att beskatta denna bostadsförmån i andra fall än de, då sagda förmån erhöles som vederlag för arbete, uppdrag eller tjänst. Dessutom skall skatt påläggas blott för bostäder, i vilka boendestandarden betydligt överstiger normal standard, samt oberoende av boendestandarden för andra bostäder som skattskyldig utnyttjar vid sidan av sin stadigvarande bostad, d.v.s. för fritidsbostäder och s.k. andra bostad.

Bostadsinkomsten är tre procent av bostadens beskattningsvärde. Den fastställs för den skattskyldige tillhörig bostad, som av honom eller hans familj använts för boende, på grundval av bostadens beskattningsvärde. Bostadsinkomst av stadigvarande bostad beskattas likväl inte till den del den understiger 100.000 mark. Från bostadsinkomsten får dock avdragas räntor på gäld samt index- och kursgottgörelser i anslutning till bostadsinkomsten, men däremot inte andra utgifter.

Bostadsinkomsten av fritidsbostad fastställs varje år av landskapsstyrelsen på förslag av skattenämnderna. I detta fall fastställs bostadsinkomsten till nettovärde.

Lagen har förutom ett betydande förenhetligande av beskattningen även inneburit, att de flesta stadigvarande bostäder kommit att ligga utanför området för beskattningen. Enligt de uppgifter som erhöles om beskattningen för år 1973 utgjorde i hela landet de stadigvarande bostäder, vilkas beskattningsvärde översteg 100.000 mark blott drygt en procent av samtliga bostäder, vilka bebos av ägaren.

Enligt lagen är grunden för bostadsinkomsten bostadens beskattningsvärde. Med bostadens beskattningsvärde avses det värde som i samband med förmögenhetsbeskattningen för samma skatteår skall fastställas för byggnad och dess tomtmark, som under skatteåret varit i sådan användning som avses i lagen, eller för aktier eller andelar, vilka berättigar till innehav av lägenhet, som under skatteåret varit i ovan avsedd användning.

Eftersom man årligen med hänsyn till de ökade gängse värdena måste höja bostädernas beskattningsvärden, följer därav att allt flera stadigvarande bostäder blir underställda beskattning, om den i lagen nämnda gränsen bibehålles. Då avsikten med bostadsinkomstskattelagen var att lämna stadigvarande bostäder med normal boendestandard utanför beskattningen har rikets lag om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall ändrats så, att bostadsinkomst av stadigvarande bostad lämnas obeskattad till den del bostadens beskattningsvärde inte överstiger 150.000 mark (FFS 526/75). I propositionen till nämnda lagändring konstateras att en höjning av beskattningsgränsen innebär att antalet beskattningsbara stadigvarande bostäder i beskattningen för år 1975 i någon mån skulle nedgå samt att stadigvarande bostäder med normal boendestandard även under de närmaste åren i allmänhet skulle komma att stå utanför beskattningen.

Landskapsstyrelsen anser att motsvarande ändring av 2 § landskapslagen om kommunalskatt för bostadsinkomst i vissa fall är motiverad av samma orsak som i riket. Samtidigt har landskapsstyrelsen föreslagit att sådana bostäder som icke är stadigvarande bostad och ej heller fritidsbostad skulle beskattas på motsvarande sätt som i riket. Härigenom skulle lagen få samma uppbyggnad av beskattningssystemet som i riket.

Den allmänna beskattningsreform som förelägges landstinget i en särskild framställning föranleder för sammanslutningarnas vidkommande ändringar även i landskapslagen om beskattning av bostadsinkomst i vissa fall. Därför föreslås en sådan ändring av 7 § 1 mom. att även lägenhet som skattskyldig innehar såsom delägare i sammanslutning skulle anses som sådant bostad som ligger till grund för fastställande av bostadsinkomst. Bostadsinkomsten av sådan bostad skulle alltid fastställas för delägaren, som härvid också enligt 5 § från sin inkomst skulle få avdraga räntor samt index- och kursförluster i anslutning till bostadsinkomsten oberoende av om de erlagts av sammanslutningen eller av den skattskyldige själv. Enligt förenämnda beskattningsreform skulle vissa sammanslutningars inkomster fördelas mellan sammanslutningens delägare. Detta gäller dock icke i handelsregistret antecknat öppet bolag eller kommanditbolag, som idkar affärsverksamhet (18 § 4 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, FFS 1043/74). Beträffande beskattningen av dödsbos inkomster gäller att dessa i vissa fall skall fördelas på dödsbodelägare medan dödsboet i andra fall skall betraktas såsom skild skattskyldig. Dessa ändrade stadganden föranleder en ändring av 9 §.

En ändring av rikets lag som motsvarar ovan föreslagna ändringar av 7 och 9 §§ har genomförts den 31 december 1974 (FFS 1047/74).

Om skattskyldig utöver bostadsinkomsten har haft även annan inkomst av bostad, fastställles denna inkomst i den ordning därom är stadgat särskilt. Om bostaden har stått till ägarens förfogande blott en del av året och varit uthyrd resten av året, beräknas inkomsten skilt för vardera tidsperioden.

Ifall skattskyldig själv utnyttjar egen bostad blott en del av året och hyr ut den mot endast nominellt vederlag för den resterande tiden eller överlåter den att vederlagsfritt bebos av annan person, undgår den skattskyldige enligt gällande lag att betala bostadsinkomstskatt för denna tid. För att stadgandena inte skall kunna utnyttjas på detta sätt föreslås 10 § ändrad så, att den beskattningsbara inkomsten skall fastställas till åtminstone samma belopp som bostadsinkomsten, såframt övrig inkomst av bostaden varit mindre än motsvarande bostadsinkomst under samma tid eller bostaden överlåtits att vederlagsfritt bebos av annan person.

Den landstinget nu föreslagna lagändringen skulle första gången tilllämpas vid beskattningen av 1976 års inkomster. Enär den såsom ovan framgått i vissa avseenden kan medföra en strängare beskattning än vad som följer av de ändrade stadgandenas nuvarande lydelse, föreslås att lagen i sådana fall skulle tillämpas första gången vid beskattningen av 1977 års inkomster.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalskatt för bostadsinkomst i vissa fall.

I enlighet med Landstingets beslut ändras 2 §, 3 § 1 mom. 7 § 1 mom. 9 § och 10 § samt 2 kapitlets rubrik, landskapslagen den 7 februari 1974 om kommunalskatt för bostadsinkomst i vissa fall (2/74) såsom följer:

2 kap.

Bostadsinkomst av annan än fritidsbostad.

2 §.

Bostadsinkomsten av bostad som ej är fritidsbostad utgör tre procent av bostadens beskattningsvärde.

Bostadsinkomst av stadigvarande bostad beskattas icke till den del den till grund därför liggande bostadens beskattningsvärde understiger 150.000 mark.

3 §.

Såsom bostads beskattningsvärde anses det för skatteåret fastställda beskattningsvärdet av byggnad, som under skatteåret använts på sätt som avses i 1 § och av dess tomtmark eller av aktier eller andelar vilka berättigar till innehav av lägenhet som sagda år använts på nämnda sätt utan beaktande av nedsättning med stöd av 50 § lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1043/74).

- - - - -

7 §.

I denna lag avses med bostad i skattskyldigs ägo sådan byggnad som han äger eller del därav jämte tomtmark så ock byggnad, del därav eller lägenhet jämte tomtmark, som han innehar på grund av äganderätt till därtill berättigande aktier eller andelar i samfund eller såsom delägare i sammanslutning, när byggnaden, delen eller lägenheten användes på sätt som avses i 1 §.

- - - - -

9 §.

Bostadsinkomsten för bostad, som tillhör sammanslutning eller dödsbo, fastställles för detta eller för de delägare i sammanslutningen eller dödsboet, som använder bostaden, på i 1 § denna lag avsett sätt.

10 §.

Har skattskyldig haft även annan inkomst av bostad än bostadsinkomst, fastställles denna inkomst såsom därom är särskilt stadgat. Har ovan avsedd annan inkomst under skatteåret varit mindre än motsvarande, för samma tid beräknade bostadsinkomst, eller har bostad vederlagsfritt överlåtits såsom bostad åt annan, skall den beskattningsbara inkomsten av bostaden likväl fastställas åtminstone till beloppet av bostadsinkomsten.

Denna lag tillämpas första gången vid kommunalbeskattningen för år 1976. Påföres skattskyldig på grund av denna lag skatt för bostadsinkomst som enligt tidigare gällande lag ej var skattepliktig, skall sistnämnda lag äga tillämpning vid beskattningen av 1976 års inkomster.

Mariehamn, den 24 februari 1976

L a n t r å d

Lagberedningschef

Alarik Häggblom
Alarik Häggblom
Sune Carlsson
Sune Carlsson.